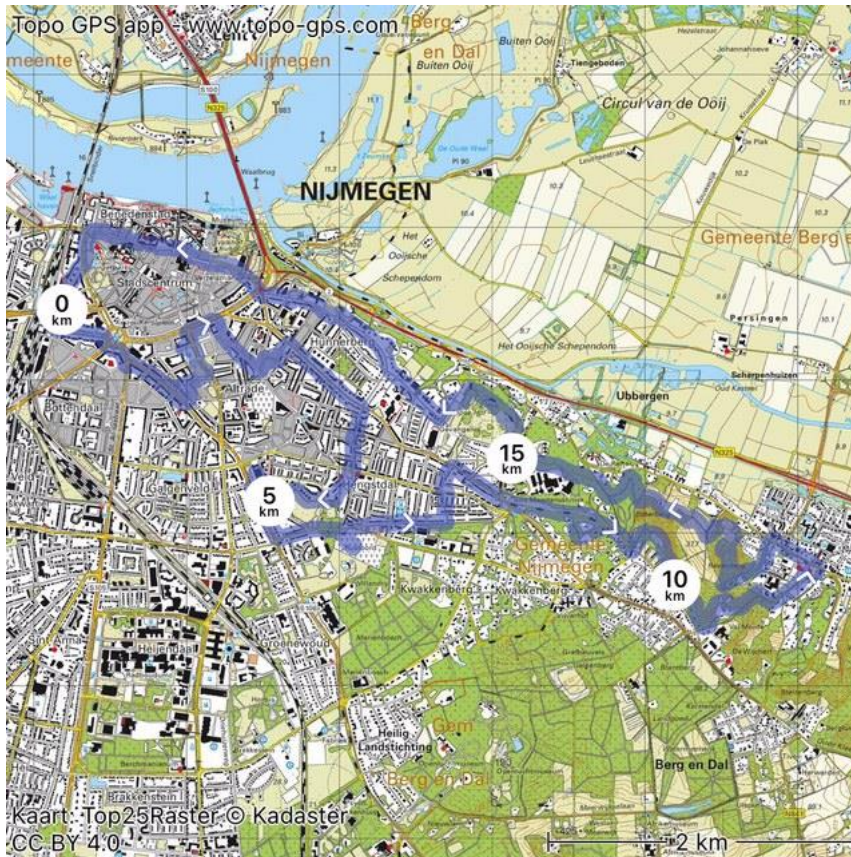

Koloniale wandeling Nijmegen: Rekruten en renteniers

Startpunt: NS Station Nijmegen

Eindpunt: NS Station Nijmegen

Parkeren: P&R Eerste Oude Heselaan of Keizer Karel GarageStation Culemborg

Horeca: Nijmegen en Beek

Lengte van de wandeling: 14, 16, 18, 20 km

GPX-bestand: Topo GPS koloniale wandeling Nijmegen

Nijmegen is een stad met een groot koloniaal verleden. Na 1900 klopte hier in Nederland het hart van het Koninklijk Nederlands-Indisch Leger, het KNIL. Rekruten, verlofgangers en gepensioneerde militairen hoorden bij de stad. De mooie omgeving bij plaatsjes als Ubbergen en Beek, trok vanouds ook veel mensen die in de koloniën fortuin hadden gemaakt. Het stadsbestuur speelde hierop in. Nijmegen-Oost moest een aantrekkelijke leefomgeving worden voor renteniers uit de koloniën. Onze rondwandeling voert door dit deel van Nijmegen, via Ubbergen naar Beek en weer terug. Overigens is daarmee niet heel koloniaal Nijmegen verkend. In andere stadsdelen, zoals in Hees, is nog meer koloniaal erfgoed terug te vinden.

Route

1. Met je rug naar de uitgang (centrumzijde) van Nijmegen CS, steek je iets rechts aanhoudend het stationsplein over. Loop rechtdoor, het voetgangersgebied in het midden van de groenstrook. Je komt uit op een drukke rotonde, het Keizer Karelplein. Neem hier de tweede brede verkeersweg rechtsaf, de St. Annastraat en houdt 75 meter verder links aan, Groesbeekseweg. Na twee zijstraten links vind je op de Groesbeekseweg 27 het huis waar ooit de planter G.H. van Houweninge woonde. Iets verder, op nr. 43 heeft de KNIL-officier A.H. Pinxter met zijn gezin gewoond tijdens zijn verlof. En op nr. 69 (en eerder op 32a) woonde een andere KNIL-officier J.J. Romswinkel met zijn gezin. In de zijstraten, zoals rechts de Fransestraat, woonden lagere militaire verlofgangers al dan niet met hun gezin op gemeubileerde kamers in zogeheten verlofhuizen.
2. Sla na nr. 69 linksaf, Fort Kijk in de Potstraat en direct weer linksaf, Johannes Vijghstraat. Vervolgens de eerste straat rechts Athlonestraat. Deze straat uitlopen en rechtdoor het Athlonepad (een fietspad) door het parkje. Net voor je het park uitloopt het pad links inslaan. Aan het eind rechtdoor over de parkeerplaats (Prins Bernhardstraat). Bij de stoplichten linksaf. Op Bijleveldsingel 40 woonde de onderwijsinspecteur uit Nederlands-Indië Jan van Eupen.
3. Loop terug naar de stoplichten en sla daar linksaf. Je komt uit op de brede Oranjesingel. Hier rechtsaf en de rechter paralelweg van de Oranjesingel inslaan. Aan deze singel vestigden zich ook veel Indiëgangers, onder meer op nr. 59 de weduwe Nelly Cambier-Moorrees met haar gezin. Verderop, op nr. 71, woonde de gepensioneerde militaire arts J.W. Kleinen Hammans.
4. De paralelweg van de Oranjesingel verder aflopen en bij de voetgangerslichten rechtsaf, de Prins Hendrikstraat in, die overgaat in de Daalseweg. De vijfde straat linksaf, de Dominicanenstraat, waar in de bovenwoning op nr 117 de schrijver Tjalie Robinson (pseudoniem voor Jan Boon) werd geboren.
5. Loop de Dominicanenstraat iets verder in, dan de eerste straat rechts, Sint Geertruidestraat en op de T-splitsing linksaf, Van Nispenstraat. Deze komt uit op een andere grote Nijmeegse uitvalsweg, de Berg en Dalseweg. Rechtsaf tot nr 81 waar voorheen het Canisius college was gevestigd. Op deze middelbare school met internaat kregen ook enkele tientallen Antillianen en Javanen hun opleiding. Iets verderop aan de rechterkant van de Berg en Dalseweg op nr.128 woonde de KNIL-generaal Gustav Maurits Bleckmann.

6. Loop de Berg en Dalseweg verder af tot bij de stoplichten. Daar rechtsaf: Dommer van Poldersveldtweg. Deze lange weg aflopen tot een grote kruising met rechts stoplichten. Je kijkt aan de overkant tegen de Prins Hendrik Kazerne aan. In deze kazerne was vroeger de Koloniale Reserve gelegerd. Nu is het AZC Nijmegen er gehuisvest. Loop rechtdoor over de kinderspeelplaats in de richting van de kazerne en sla het pad in links van de kazerne, de Limoslaan. Deze voert je verder langs de andere resterende gebouwen van de Prins Hendrik Kazerne.
7. Loop de Limoslaan verder af. Bij de viersprong rechtdoor. Helemaal aan het eind door de beukenhaag en direct het eerste pad links inslaan. Daarna weer rechtsaf door een beukenhaag en rechtdoor het pad uitlopen dat uitkomt op de Gelderselaan. Hier rechtsaf langs de Snijderskazerne (rechts). Bij de Krayenhoffkazerne linksaf. In de oude Krayenhoffkazerne is overigens het restaurant 'In de Kazerne' te vinden, met mooie grote foto's van de Koloniale Reserve. Maar wij gaan dus linksaf tot Groesbeekseweg 181, waar Huis Padang te vinden is.
8. Loop de Groesbeekseweg verder af, tot de grote kruising met stoplichten. Hier linksaf, Postweg. Deze uitlopen tot Postweg 60, begraafplaats Rustoord. Op deze begraafplaats zijn relatief veel KNIL-coryfeeën begraven, zoals de eerste commandant van het Korps Marechaussee in Atjeh kolonel KNIL Gijsbertus Notten en generaal KNIL Piet van der Wedden. Voor het graf van Van der Wedden na de hoofdingang linksaf (pad van vergeetmenietjes). Dan linksaf richting het Hofje en daar direct rechts naar de twee grote liggende grafstenen onder enkele dennen (Graf 't Hofje 21). Notten ligt iets verderop aan het pad van de vergeetmenietjes (graf vergeetmenietje 42).
9. Loop terug naar de ingang van de begraafplaats en sla rechtsaf: Postweg. Kort daarop versmalt de Postweg en daarna wordt ze weer breder. Blijf de Postweg geruime tijd volgen tot het Zilverdenplantsoen. Hier linksaf. De weg gaat over in het Zilverdenpad en vervolgens de Zilverdenstraat. Op de T-splitsing links en direct weer rechts: Beukstraat. Deze straat uitlopen. Zij komt uit op de Berg en Dalseweg die je naar rechts inslaat. Aan de Berg- en Dalseweg 354-392 zijn verlofhuizen voor KNIL-militairen te zien.
10. Loop verder langs de Berg- en Dalseweg tot een benzinstation aan de rechterzijde. Net hiervoor de straat oversteken en linksaf, natuurwandeling N 70, ingang Hengstdal. Deze rondwandeling van Nijmegen-Beek-Duivelsberg-Nijmegen is aangegeven met groene paaltjes. Het voetpad voert eerst langs een wei. Hou bij een Y-splitsing rechts aan. Het voetpad komt uit op de Eversweg. Rechtsaf naar Eversweg 4 waar villa Marie Louise te vinden is, de voormalige villa Berg en Eik van het echtpaar Reuter-Ament.

11. Loop terug naar het begin van de Eversweg en sla daar rechtsaf. Vanaf hier volg je weer verder de met groene paaltjes aangegeven natuurwandeling N70 richting Beek.
(Afkorting: Wie de route wil inkorten tot 14 km slaat op de Eversweg niet rechtsaf, maar linksaf: Berkenlaan. Deze lange laan helemaal uitlopen tot ze overgaat in de Beukenlaan. De Beukenlaan uitlopen tot ze uitkomt op een T-splitsing met de Holleweg. Sla rechtsaf (richting fietsknooppunt 81) en direct op de Y-splitsing links: Ubbergseveldweg. Ga verder bij punt 17).
12. Wij gaan verder via natuurwandeling N70 richting Beek. De route is steeds aangegeven met groene paaltjes. Let op: bij het plaatsnaambord Ubbergen scherp linksaf, Heerlijkheid Beek, groene paaltjes blijven volgen.
(Afkorting: De volgende mogelijkheid om de wandeling in te korten - tot 16 km - is op de Boterberg. Hiervoor neem je de eerste trap naar links die je via een zeer steile afdaling in het dal brengt. Na het klaphekje linksaf, opnieuw de groene paaltjes terug naar de stad blijven volgen. Ga verder bij punt 16).
13. Wij gaan verder en volgen het pad naar rechts over de Ravensberg. Ongeveer 1 km verder op de Ravensberg is weer een afkorting mogelijk, die de wandeling terugbrengt tot 18 km.
(Afkorting: volg op de kruising de gele paaltjes naar links. Na de afdaling kom je uit op een breder pad. Hier linksaf, opnieuw de groene paaltjes richting stad volgen. Ga verder bij punt 16).
14. Wij gaan verder naar Beek en blijven dus bovenlangs de groene paaltjesroute volgen. Waar we de bebouwing van Beek naderen, blijven we de groene paaltjeswandeling volgen die hoog langs het dalletje voert (we negeren twee maal een afslag rechtsaf naar een asfalt- en een klinkerweg). De wandelroute bereikt uiteindelijk het dorp Beek. Hier kruist de wandelroute (Oude Holleweg) de nieuwe Holleweg. Hier verlaat je de natuurwandeling en sla je linksaf de Nieuwe Holleweg in de richting van de kerk. Ons doel is het kerkhof rond de kleine Bartholomeuskerk. Hier ligt het echtpaar Herman baron Lewe van Middelstum en zijn vrouw Maria Anna Pringle begraven. Zij stamt uit een familie die rijk is geworden door de plantageslavernij in Suriname. Na de begraafplaats linksaf naar de Rijksstraatweg en daar weer linksaf. Je bent nu weer op natuurroute N 70. Sla bij het waterrad linksaf en blijf de groene paaltjes volgen terug over de Ravensberg en de Boterberg.
15. Blijf natuurwandeling N70 met de groene paaltjes volgen. Op een T-splitsing kun je de route rechtersom (met uitzicht) of linksom (iets vlakker) volgen. Hoe dan ook komen beide paden op hetzelfde punt uit en het pad voert weer verder richting Nijmegen.

16. Uiteindelijk voert de natuurwandeling naar een kruising waar de Beukenlaan uitkomt op een grotere weg, de Holleweg (zie straatnaambordjes). Hier verlaat je de natuurwandelroute. Sla rechtsaf (richting fietsknooppunt 81) en direct op de Y-splitsing links: Ubbergseveldweg.
17. Na twee appartementengebouwen en een boom met versteende paddestoelen een onverhard weggetje naar rechts inslaan. Dit voert over het Kopse Plateau en geeft een prachtig uitzicht over de Waal. Blijf het pad langs de rivier zo lang mogelijk volgen (geel-blauwe markering Nijmegenpad). Pas bij een sterk vertakte boom volg je het pad naar links. Aan het eind op de verharde weg naar rechts en 50 meter verder naar links tot je weer uitkomt op de Ubbergseveldweg. Deze sla je naar rechts in (geel-blauwe markering).
18. Loop de Ubbergseveldweg verder af tot na een tijdje rechts de kruising met de Sterreschansweg. Sla de Sterreschansweg in. Op Sterreschansweg 77 vind je de Villa Salatiga gebouwd voor de familie Hüffer-Wilde.
19. Wandel de Sterreschansweg verder af richting de stad. De Sterreschansweg gaat over in de Batavierenweg met rechts een groene kloof met een huis in de diepte. Daar beneden stond voor de Tweede Wereldoorlog Villa Casa Cara van de familie Charles Eddy. De villa werd vernietigd in 1944 tijdens de strijd om de Waalbrug.
20. Sla hierna linksaf Arnoldstraat en daarna de eerste straat rechtsaf, Barbarossastraat. Loop deze lange straat uit. Op nr. 20 woonde een aantal jaren de beeldend kunstenaar Jan Toorop.
21. Loop de Barbarossastraat helemaal uit. Ze gaat over in de Graadt van Roggenstraat en je komt uit op een groot verkeersplein. Steek de weg over en houdt bij de voetgangerslichten licht rechts aan. Aan je rechterhand ligt op de heuvel museum Het Valkhof (glazen gebouw). Loop over de Sint-Jorisstraat, overgaand in Kelfkensbos, terwijl je het Valkhofpark rechts houdt. Steeds rechtdoor, door het voetgangersgebied en de winkelstraten Burchtstraat, Grote Markt, Stikke Hezelstraat en Lange Hezelstraat. Rechts van de Hezelstraat waren voor de Tweede Wereldoorlog, de rosse buurt en de kroegen te vinden. Grote delen van de binnenstad werden verwoest tijdens het 'vergisbombardement' van 1944.
22. Bijna aan het eind van de Lange Hezelstraat linksaf en dan rechtdoor het Kronenburgpark door. Ongeveer halverwege rechtsaf, je ziet dan aan het eind van de straat al de toren van station Nijmegen CS liggen.